

Statsforvalter Knut Storberget

Tale statsborgerseremoni Elverum 2023

Kjære alle sammen,

Gratulerer med statsborgerskapet!

Når jeg våknet i dag gjorde jeg det ikke til lyden av missiler som slår ned i nabolaget, jeg gjorde det til støyen av søppelbilen som kom kjørende. Kanskje litt plagsom, men likevel: så behagelig normalt.

Når jeg våknet i dag gjorde jeg ikke det til ulende sirener som varsler søk tilflukt slik mennesker i Gaza og i Tel Aviv har måtte gjøre. Jeg gjorde det til slamringen i postkassa når morgenavisen ble levert. Godlyd egentlig!

Jeg kunne reise på jobb. Og forleden så jeg igjen skoleunger rusle fredfullt og somlende til skolen. Uten angst og med full matpakke. Og jeg selv: Jeg vet hva jeg skal ha til middag. Jeg er ikke redd for mine barns liv. Jeg ser en fremtid. Der ukrainske unger i Kiev, Kharkiv og Kherson har vent seg til at utrygghet er normalen, lever de fleste av oss i et hav av velferd og trygghet. Der ungene på Afrikas horn ennå sliter med å kunne få daglige måltider spiser vi oss mette hver dag. FNs matvareprogram annonserte forleden at de for resten av året kun hadde mat nok for halve matrasjoner ut året i Sør-Sudan.

Kjære venner, vi er ekstremt heldige.

Et norsk statsborgerskap gir oss så mange muligheter. Og vi skal vite å sette pris på det. JA, i dag faktisk feire det.

Vi lever dager med utrolige kontraster. Vi som er her; i en trygg by i en festpyntet sal. Gode venner og et felleskap som skal ta vare på oss alle. Snart god mat. Varme og langt fra tilfluktsrom.

Vi er i krevende tider; vi er ikke uberørt av det som skjer i verden. Det å få bo i Norge; ha norsk rettigheter og plikter; være norsk statsborger betyr ikke at vi er ferdig med marsjen. Det er faktisk nå det begynner. Vi skal som norske innbyggere ikke dra stigen opp etter oss og forhindre andre å klatre opp. Vi skal reise stiger, hjelpe folk opp, tre støttende til og forstå: vår velferd sikres best om vi deler med flere. Vår trygghet er avhengig av global rettferdig fordeling.

I urolige og krevende tider må vi antagelig redusere vårt eget forbruk. Vi trenger å dele mer fordi andre har så utrolig lite. Og vi trenger å dele mer fordi klima og natur er over bristepunktet.

Dele mer og tenke bærekraft i alt vi gjør.

De flyktninger som banker på våre dører; de skal vi ta godt imot. Mange er kommet, mange kommer og mange vil komme. I en statsborgerskaps forpliktelse ligger også det "strekke ut ei hånd», ikke bare «klø seg sjøl på ryggen».

Slik får vi ikke bare rettigheter når vi mottar statsborgerskap. Et statsborgerskap er ingen hvilepute: det er et springbrett. Til å bety noe. Skape endring . Til å gi mer trygghet til andre. Til å forplikte seg.

Se på det som en gjensidig forpliktende avtale mellom deg og alle andre; i og utenfor Norge, mellom deg og samfunnet, mellom deg og Norge; mellom alle oss og ungene våre.

Joda, fleste av oss som lever her i Innlandet i dag er antagelig av de mest privilegerte mennesker i hele verden gjennom alle tider. Våre barn har likevel lenge levd med trussel om alvorlige klimaendringer, de har vært innestengt gjennom en årelang pandemi, og de opplever krigstrussel i våre nærområder. Statsborger eller ei: la oss ta vare på de unge.

Ta en ekstra prat. Vær sammen. Forklar så godt du kan. Fortell at myndigheter passer på- så godt vi kan.

Og nyt livets glade øyeblikk – som i dag.

Joda, dere vil nyte godt av rettigheter nedfelt i norsk lov og i folkeretten: Statsborgerskapet betyr mye for rettigheter vi oppfatter som kjernen av mange menneskeretter.

Norge er et fantastisk land synes mange av oss, men vi har likevel mye ugjort i Norge. Flere sliter med dagene. Vi har alle en jobb å gjøre. Dere trenger Norge, og Norge trenger dere.

Akkurat nå akkurat her.

Vi skaper alle sammen velferden gjennom vårt arbeid. Uten arbeid- ingen velferd. Derfor vil Norge i fremtida trenge mange flere nye statsborgere - i arbeid.

Vi skal derfor også gjøre vår plikt. Også i gode tider for de fleste av oss er det relevant å kunne si som forfatteren Halldis Moren Vesaas i diktet «Tung tids tale»:

Det heiter ikkje eg – no lenger

Heretter heiter det: vi.

Vi er ikke bare vår egen lykkes smed. Vi er avhengige av hverandre. Vi går ikke på stas for hverandre. Vi er statsborgere; ikke stasborgere.

Livet i Norge innebærer derfor også å følge lovene, yte innsats og fullføre plikter. La statsborgerskapet også være en klar erkjennelse av dette. Et statsborgerskap forplikter!

Altså: Ikke jeg, men heretter vi.

Og Norge er et underlig og rart land synes du sikkert. Vi har jo våre sære trekk. Ikke alle liker å stavre seg innover skogene på ski, bo i hytte langt til fjells, være store deler av livet inne i stua foran TV eller løpe rundt med poteter på skje eller i strisekk 17.mai. Statsborgerskapet betyr ikke at du fullt ut er stempla norsk. Heldigvis.

Ta vare på den opprinnelsen du har. Vi trenger deg slik du er. Du beriker oss.

Og, tenk: De verdier vi bygger demokratiet vårt på er jo i stor grad hentet utenfra. Som setter ytringsfrihet og organisasjonsfrihet høyt. Som i grunnloven har nedfelt grunnleggende internasjonale menneskerettigheter. Vi slutter som statsborgere opp om disse verdiene.

Vi i Norge har jo fortsatt mye å lære. Folk fra andre land synes kanskje vi er litt for tilbakeholdne. Skulle vi

- snakke mer med hverandre på bussen: ikke stirre ned i en mobiltelefon?

- ja heller bruke telefonen til å ringe noen som er engstelige og alene

Og til oss alle: la oss delta mer! Vær med når høstfesten rigges. Bli med på dugnaden i nabolaget. Kanskje bor det en politikerspise i deg? I det minste; og når det er valg: sette seg inn i de politiske partiers meninger: bruk statsborgerrettigheten ved valg: stem!

Det gleder meg å se dere alle her i dag.

Jeg gratulerer dere alle med statsborgerskapet!